

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Румен Георгиев Бинев, д-р

ръководител на катедра „Вътрешни незаразни болести“ при ВМФ на ТрУ, гр. Ст. Загора, определен за член на научното жури със заповед № 3161 от 18.11.2019 г. от Ректора на ТрУ, гр. Ст. Загора

Относно представения проект за дисертационен труд от **ас. Лазарин Великов Лазаров** на тема: „Клинико-експериментални проучвания при кучета с остър панкреатит“, за присъждане на образователна и научна степен “Доктор”. Област на висшето образование - 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление - 6.4. Ветеринарна медицина, Научна специалност „Патология на животните“. С научен ръководител: доц. д-р А. Русенов, д-р

1. Кратко представяне на кандидата.

Лазарин Великов Лазаров е роден на 21.07.1969 г. в гр. Дългопол. Висшето си образование по специалността ветеринарен лекар придобива през 1997 г. във Ветеринарномедицинския факултет към Тракийския университет, гр. Ст. Загора. От 1999 до 2000 г. работи като участъков ветеринарен лекар в кв. “Аспарухово” – гр. Варна. Избран е за редовен асистент в катедра „Вътрешни незаразни болести“, към ВМФ, при ТрУ, гр. Стара Загора през 2000 г. Последователно е избран за ст. асистент през 2003 г. и за гл. асистент през 2006 г. След настъпилите нормативни промени в развитието на академичния състав, от 2015 г. е предназначен за асистент. Завършил е педагогически и езикови курсове. Специализирал е в чужбина. Владее писмено и говоримо английски и руски език. Притежава необходимите във връзка с работата компютърни умения. Секретар е на ФС при ВМФ от 2016 г.

2. Структура.

Представеният ми проект за дисертационен труд е написан на 168 стр. Съдържа “Предговор” – 1 стр., “Увод” – 2 стр., “Литературен обзор” – 50 стр., “Собствени изследвания”, подразделени на „Цел и задачи“ – 2 стр., „Материал и методи” – 11 стр., “Резултати” – 38 стр., “Обсъждане” – 23 стр., „Изводи“ – 2 стр., „Приноси“ – 1 стр., „Препоръки за практиката – 2 стр., „Етика и хуманно отношение към животните“ – 1 стр., „Благодарности“ – 1 стр., „Публикации свързани с дисертационния труд – 1 стр. „Литературен указател – 28 стр., и „Приложения“ – 1 стр.

3. Актуалност на проблема.

Научната разработка има за цел да проучи заболеваемостта, клиничните признаци и параклиничните промени при кучета със спонтанен и експериментално предизвикан остър панкреатит, с оглед определяне на тяхната диагностичната и прогностична стойност.

Разработваният проблем е много актуален при кучетата, както по отношение честотата на разпространение така и по отношение на възрастовите, половите и породните характеристики, влияещи върху възникването и развоя на това заболяване. Тъй като в клиничната практика съществуват редица други заболявания на панкреаса като некротичен панкреатит, муковисцидоза, муколипидоза, липоматоза и др., протичащи със сходни клинични симптоми и параклинични промени, получените резултати от изпълнението на задачите са особено ценни за диагностиката и диференциалната диагностика на острия панкреатит.

4. Литературна осведоменост и творческа интерпретация на литературния обзор.

Литературният обзор е съставен въз основа на 305 литературни източници (32 на кирилица и 273 на латиница). Въпреки, че от тях около 20% са след 2009 год., т.е. от последните 10 години, това може да се приеме и като положително, с оглед на ретроспективния анализ, който дисертантът изнася.

В литературния преглед са оформени 3 основни раздела, в които са изнесени данни, относно анатомо-физиологичните особености на панкреаса, етиологията, патогенезата, клиничните признаци и параклиничните промени, както и методите за диагностика на острия панкреатит. В четвъртия раздел съществено място е отделено на ролята на това заболяване в етиопатогенезата на екзокринната недостатъчност на панкреаса. С особена пълнота на информацията се отличават подразделите, съдържащи данни за значението на панкреасните ензими (амилаза и липаза), кръвната захар, маркерите на възпалителната реакция, маркерите за ангажиране на билиарния тракт, както и ехографското и хистологично изследване, във връзка с диагностиката на острия панкреатит.

Литературният обзор завършва с обобщение на литературните данни, в който в синтезират вид е дадена информация за известните, дискуссионните, слабо или непроучени аспекти на острия панкреатит при кучета.

В своята цялост литературният обзор показва задълбочено познаване на проблема и добра информираност на автора.

5. Цел, задачи, материал и методи на изследване.

Целта е ясно формулирана. Изброените 4 задачи са в унисон с нея и тяхното комплексно изпълнение предопределя изпълнението на целта.

Собствените изследвания са извършени върху достатъчен брой животни, като са използвани 120 броя кучета. Може да се приеме, че опитните постановки са правилно конструирани и са насочени към проучване на етиопатогенезата, клиничните признаци, параклиничните промени в кръвта, както и определяне ролята на възрастта, пола и порода за възникването на остър панкреатит при кучета.

В по-голямата си част използваните методи при изпълнението на задачите са съвременни, което е предпоставка за обективност на получените резултати. Описанието на методичните постановки е подробно, ясно и прецизно. Едновременно с това, чрез използването на различни, адекватни и съвременни статистически методи се създава възможност за получаване на обективни научни данни.

6. Резултати.

Описанието на получените резултати е научно издържано. Таблиците (7 бр.) и фигурите (31 бр.) са оформени сполучливо и онагледяват достатъчно добре представените резултати.

От проведените изследвания върху спонтанни случаи и експериментално предизвикан панкреатит са установени клиничните признаци на това заболяване – летаргия, анорексия, повръщане, диария и коремна болка. Определени са интересни за клиничната практика породни, възрастови и полови зависимости. Използваните методи за експериментално индуциран остър панкреатит, потвърждават данните, че с успех могат да се ползват като модели за предизвикване на това заболяване. В допълнение на диагностиката с голямо значение са данните от изследванията на кръвта за определяне нивата на липазата, амилазата и кръвната захар, както и използването хистологични и ултразвукови изследвания. С особен принос, обогатяващ бързата и точна диагностика са данните от изследванията на някои ОФП (острофазови протеини). От тези проучвания се регистрира завишаване нивата на фибриногена и CRP (С-реактивния протеин) при кучета с ОП, което може да се приеме като диагностичен маркер при това заболяване, както и да се използва за отдиференциране на оточната от некротичната форма на ОП.

7. Обсъждане на резултатите.

В раздел “Обсъждане” на дисертационния труд е направен обстоен разбор на получените резултати. Той се отличава със задълбоченост на научния анализ, който се

базира не само на собствените резултати, но и на голям брой изследвания, съобщавани от други автори. Направени са подходящи сравнения, спрямо известните в литературата данни, което позволява да се очертаят общовалидни за острия панкреатит характеристики. Приложен е критичен подход към обяснение на установените промени, като места се вижда и личното мнение на дисертанта. За всички получени резултати е намерено подходящо обяснение, чрез доказани или дискуссионни феномени. Доказателство за задълбоченост в анализа са търсените корелации между промените в самите параклинични показатели, тяхното съпоставяне с хистологичните и ултразвукови находки, както и търсенето на зависимости между тях, степента на увреждане на панкреаса и тежестта на наблюдаваните клиничните симптоми. Всичко това обогатява познанията за етиопатогенезата на ОП и е особено полезно за диагностиката и диференциалната диагностика. В коментарите, относно причините за някои от регистрираните промени биха могли да се потърсят и допълнителни механизми.

8. Изводи

Въз основа на получените резултати дисертантът представя 10 извода, които макар и добре обосновани, биха могли да бъдат разширени и допълнени.

9. Приноси

Представени са 4 оригинални и 4 потвърдителните научни приноси, които могат да се приемат в този вид, въпреки, че някои от потвърдените данни, са всъщност и оригинални в национален мащаб.

10. Препоръки

Въз основа на данните от собствените изследвания са направени 11 препоръки за практиката, които са в унисон с приложния характер на дисертацията.

11. Публикации по дисертационния труд.

Във връзка с дисертационния труд, авторът представя 3 публикации, в 2 от които е първи автор и 1 – втори. Всички публикации са отпечатани в реферирани по Scopus или Web-Science списания. Публикациите са достатъчни като брой и отговарят на изискванията на ППЗРАС при ТрУ.

12. Автореферат

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

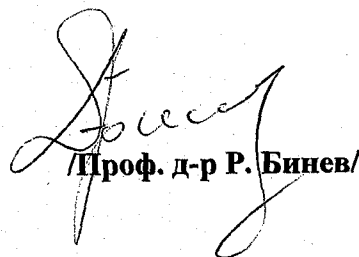
От така представената дисертация е видно, че докторантът притежава необходимите качества на изследовател с потенциал да планира, анализира и интерпретира получените резултати.

Проблемът, третиран в дисертационният труд „Клинико-експериментални проучвания при кучета с остър панкреатит“, представен от ас. Лазарин Великов Лазаров е много актуален, с подчертано практическа насоченост. Целта на изследването е ясно формулирана въз основа на добро познаване на литературата по проблема. Използваните методи за изследване са правилно подбрани. В резултат на разработката са получени данни, обогатяващи знанията за етиопатогенезата, възрастовите, половите и породните характеристики, клиничните признаци, параклиничните промени, ултразвуковите и хистологични промени при кучета с остър панкреатит. Особено ценни за клиничната практика са данните за повишаване нивата на някои ОФП, а от тях на С-реактивния протеин.

Въз основа на това считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Тракийския университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Лазарин Великов Лазаров образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Патология на животните“.

07.01.2020 г.

/Проф. д-р Р. Бинев/